

HRČAK — Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske

Josip Vučković

(<http://hrcak.srce.hr/index.php>)

U skladu s težnjom za promicanjem otvorenoga pristupa znanstvenim informacijama u *Hrvatskom informacijskom i dokumentacijskom društvu* (HID) nastala je ideja o izradi mrežnoga portala koji će na jednome mjestu okupiti hrvatske znanstvene i stručne časopise te ih učiniti dostupnijima znanstvenoj javnosti. Projekt je pod nazivom *Hrčak* dovršen u veljači 2006. u *Sveučilišnom računskom centru (Srce)* pod vodstvom Miroslava Milinovića i uz potporu *Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta* (MZOS).

Na *Hrčku* je trenutačno dostupno 157 časopisa različitih znanstvenih područja. Korisnici mogu besplatno čitati i preuzimati gotovo 16 000 priloga. Dostupni su i bibliografski podatci o gotovo 3 000 dodatnih priloga što može poslužiti kao dopuna izuzetno korisnoj *Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji* (CROSBİ). Snalaženje u velikoj količini građe omogućuje pregled časopisa po znanstvenim područjima i znanstvenim poljima unutar pojedinih područja, a omogućeno je i napredno pretraživanje po većem broju mogućih parametara (autor, naslov, riječ u sažetku, ključna riječ, godište, jezik).

Unutar znanstvenoga polja *Jezikoslovlje* trenutno se nalazi 16 časopisa. Nabrojani su abecednim redom, a u zagradi je navedeno koliko je pojedinačnih brojeva dostupno.

- *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* (9 brojeva),
- *Colloquia Maruliana* (16),
- *Croatica et Slavica Iadertina* (2),
- *Filologija* (3),
- *Fluminensia* (13),
- *Folia onomastica Croatica* (1),
- *Jezik* (10),
- *Lahor* (2),
- *Migracijske i etničke teme* (14),

- *Radovi Staroslavenskog instituta* (9),
- *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* (3),
- *Riječ* (4),
- *Senjski zbornik* (6),
- *Slovo* (37),
- *Studia Romanica et Anglica Zagrabienisia* (3),
- *Suvremena lingvistika* (7).

Dio je navedenih časopisa uže specijaliziran za jezikoslovne teme (npr. *Jezik, Suvremena lingvistika, Lahor*), a dio se osim jezikom bavi i književnošću (npr. *Croatica et Slavica Iadertina*). Iako se u jednom dijelu časopisa jezikoslovni članci pojavljuju tek povremeno (npr. *Migracijske i etničke teme*), dobro ih je svrstati i u jezikoslovno polje jer upravo portal poput *Hrčka* može omogućiti da pažnji jezikoslovaca ne promaknu korisni znanstveni članci objavljeni u časopisu koji se pretežno ne bavi užim područjem njihova interesa. Urednicima portal omogućuje samostalno elektroničko objavljivanje časopisa, a redovito bi objavljivanje moglo povećati prepoznatljivost i utjecaj časopisa u znanstvenoj javnosti. Osim toga, uredništva pojedinih časopisa (npr. *Slovo*) prepoznala su i vrijednost objavljivanja starijih brojeva koji s vremenom postaju sve teže dostupni i u Hrvatskoj, a osobito su teško dostupni u inozemstvu.

Hrčak je podjednako vrijedan za korisnike i urednike: korisnicima portal omogućuje besplatan pristup i lako snalaženje u velikoj količini podataka, bez obzira na to rabi li se kao bibliografija ili kao izvor za preuzimanje članaka, a za urednike može biti jednostavan način postizanja boljega odjeka časopisa. Kad bi više uredništva uvidjelo vrijednost otvorenoga pristupa znanstvenim informacijama te prepoznalo obostranu korisnost *Hrčka* za časopise i njihove čitatelje, značenje bi ovoga portala još poraslo.